

Textové procesory

část čtvrtá

Mgr. Pavel Hrubý

A series of horizontal lines of varying lengths and colors (teal, light blue, and white) extending from the left edge of the slide towards the right, positioned below the author's name.

Co je to textový procesor?

- **Textový procesor** je v informatice program (aplikace), který slouží k vytváření formátovaného textu.
- Na rozdíl od textových editorů, se kterými se často pletou, umožňují textové procesory **měnit vzhled obsahu dokumentu** (fonty, velikost písma, nadpisy...).
- Současné běžné textové procesory používají metodu **WYSIWYG**, takže uživatel na obrazovce vidí (téměř) přesně to, co se později bude tisknout na tiskárně.
- Profesionální sazba se provádí pomocí pokročilých DTP programů – viz další prezentace.

Formáty souborů

- Textový procesor ukládá do textu doplňující informace o formátování a vzhledu, které se ve WYSIWYG aplikacích nezobrazují.
- Místo toho se přímo mění zobrazovaný formát písma, formátování a podobně. Informace o formátování je však nutné ukládat do souboru, aby byly k dispozici i při další práci s dokumentem.
- Ukládají se ve dvou různých podobách: jako textově zapsané značky (**HTML, XML, RTF, TeX, OOXML pro Microsoft Office 2007**) nebo jsou formátovací informace uloženy v nečitelné podobě jako **binární data**, která neodpovídají tisknutelným znakům (soubory **.DOC** a další).
- Kromě změny vzhledu dokumentu je možné do textu vkládat i pokročilejší obsah, jako jsou **obrázky, grafy, tabulky** a další prvky. I v tomto případě je nutné uložit doplňující informace, které se přímo nezobrazují. Místo nich se však zobrazí výše zmíněné prvky.

Přehled formátů

- CBZ - CDisplay ZIP Archived Comic Book File
- CBR - CDisplay RAR Archived Comic Book File
- CBC - CubiCalc Fuzzy Logic System file
- **CHM** - HTML Help Compiled Help File (Microsoft Corporation)
- **DOC** – MS WORD 2003
- **DOCX** – MS WORD 2007
- EPUB - Open Publication Structure eBook file
- FB2 - HaaliReader eBook | FictionBook 2.0 (Mike Matsnev)
- **HTML** – WWW stránka
- LIT - Reader eBook File (Microsoft Corporation)
- LRF - Line Rider 2 Unbound Custom-Drawn In-Game Font (inXile entertainment)
- **ODT** – OpenOffice.org writer
- **PDF** - Acrobat Portable Document Format (Adobe Systems Incorporated)
- PRC - Palmpilot Resource File
- PDB -Palmpilot Database / Document File (Palm, Inc.)
- PML - PageMaker Library (Adobe Systems Incorporated)
- RB - RocketEdition eBook File
- **RTF** –Rich Text Format
- TCR - TCR eBook
- **XML** - Extensible Markup Language File

Formát RTF

- RTF, zkratka za **Rich Text Format**, je Microsoftem vyvinutý, na platformě nezávislý formát souboru pro uložení textu, který obsahuje co největší množinu formátovacích příkazů.
- Vznikl v roce 1987. Pomocí tohoto formátu je obecně možné **vyměňovat dokumenty mezi nejrůznějšími programy** pro zpracování textu se **zachováním vzhledu a formátu**.
- Na rozdíl od většiny vlastních formátů souborů textových editorů je RTF čitelný i v prosté textové podobě, tedy jeho obsah vypadá jako **zvláštní text ASCII**, nikoliv jako změť nesmyslných znaků.

Příklad kódování RTF

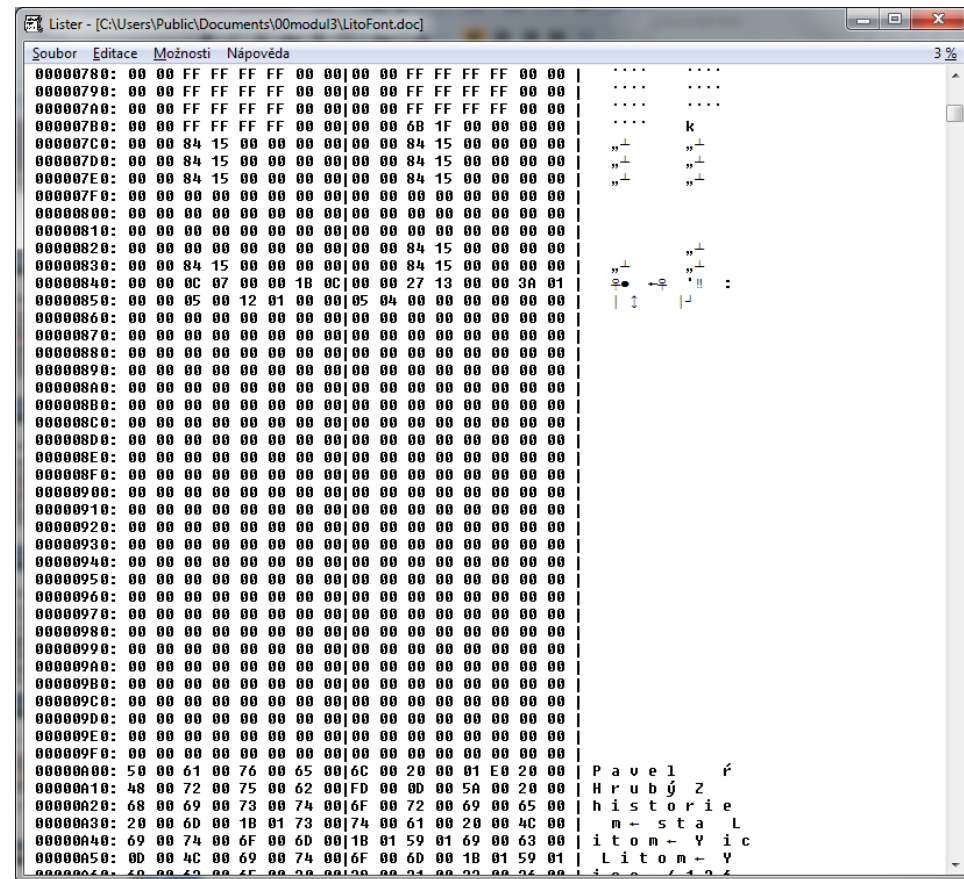
```
{\rtf1\ansi{\fonttbl\f0\fswiss Helvetica;}\f0\pard  
Toto je {\b tučný} text.\par  
}
```

se zobrazí takto:

Toto je tučný text.

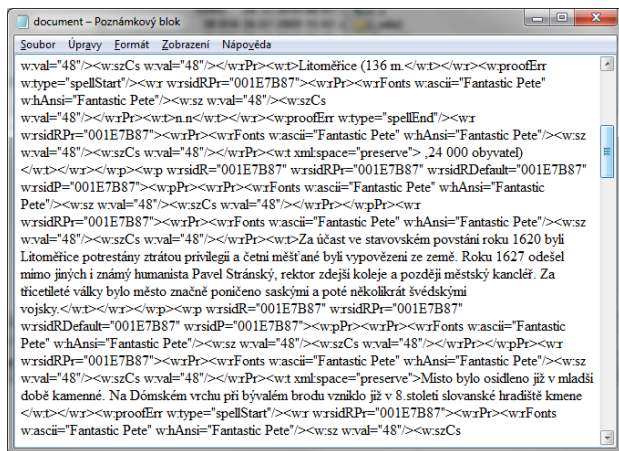
Formát DOC

- Microsoft Word 97 – 2003
- Vlastní vnitřní formát, text je kódován v UNICODE

Formát DOCX

- Formát souboru je založený na jazyku XML
- Jedná se o komprimovaný soubor metodou zip
- Vnitřní strukturu zjistíte přejmenováním přípony
- Soubor.docx -> soubor.zip
- Kódováno UTF-8

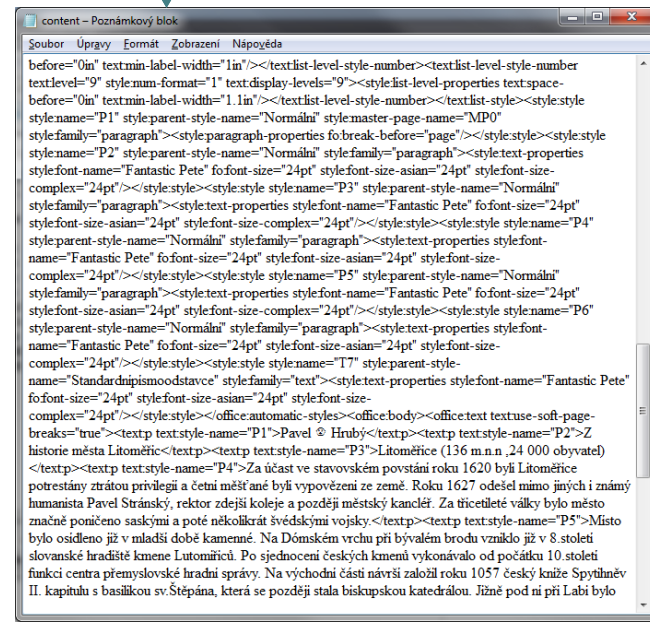
The screenshot shows a file explorer interface with two panes. The top pane displays a list of folders: '[rels]', '[docProps]', '[word]', and '[Content_Types]'. The bottom pane displays a list of folders and files: 't...[...]', '[rels]', '[theme]', 'document.xml', 'font Table.xml', 'numbering.xml', 'settings.xml', 'styles.xml', and 'webSettings.xml'. A blue arrow points from the '[Content_Types]' folder in the top pane to the '[theme]' folder in the bottom pane. The file sizes are listed on the right side of the bottom pane.

File/Folder	Size
[rels]	<DIR>
[theme]	<DIR>
document.xml	12 559
font Table.xml	1 573
numbering.xml	2 622
settings.xml	3 909
styles.xml	16 911
webSettings.xml	287

Formát ODT

- Formát OpenOffice.org program Writer
- Soubor je komprimován metodou zip
- Vnitřní strukturu zjistíme přejmenováním souboru z přípony odt na zip
- Kódování UTF-8

File Name	File Type	Size
[META-INF]	<DIR>	
[Thumbnails]	<DIR>	
mimetype		39
content	xml	11 860
meta	xml	958
settings	xml	1 385
styles	xml	12 692

Formát PDF

- Portable Document File
- Vnitřní formát firmy Adobe inc.

LitoFont – Poznámkový blok

Soubor Úpravy Formát Zobrazení Nápořádá

```
%PDF-1.5
%µµµµ
1 0 obj
<</Type/Catalog/Pages 2 0 R/Lang(cs-CZ) >>
endobj
2 0 obj
<</Type/Pages/Count 2/Kids[ 3 0 R 16 0 R] >>
endobj
3 0 obj
<</Type/Page/Parent 2 0 R/Resources<</XObject<</Image4 4 0 R>>/Font<</F1 7 0 R/F2 9 0 R/F3 14 0
R>>/ProcSet[/PDF/Text/ImageB/ImageC/ImageI] >>/MediaBox[ 0 0 595.32 841.92] /Contents 6 0
R/Group<</Type/Group/S/Transparency/CS/DeviceRGB>>/Tabs/S>>
endobj
4 0 obj
<</Type/XObject/Subtype/Image/Width 2/Height 2/ColorSpace[/Indexed/DeviceRGB 1
<000000FFFFFF>]/BitsPerComponent 1/Interpolate false/SMask 5 0 R/Length 2>>
stream

endstream
endobj
5 0 obj
<</Type/XObject/Subtype/Image/Width 356/Height 56/ColorSpace/DeviceGray/BitsPerComponent
1/Filter/FlateDecode/Length 600>>
stream
xsiÖzo!!¶·dc·ÔE™↑¶NaLS...Š!úšdaŕiš=gb..·¶%œ?Á™↑ÜŘ@¿?p·$#5dÛ+û·†.qÓÉ+-'
üüz»+Gia·äÄcKtU†asyĲ \ĚcTR« fjz6⁻6⁻,Ý†ſja;RDzoÁ·L†ŕ+Ž-†f®ZÚ«Dž
„š†† cĵ→a“qTÇŸRetnéuEbyp<,đ B'r-VāSf†—ž†XpŽ ?ŹœO.ZŠTMKZgaš1Eš™đ-†TJ|<o°||ġ-ŷ
©JĚL×”||d¶ peAK·ŋqār?©†.a“ Ž†tdŌ{5†⁻d†±a†,ŷl9ā•}Ů-¶C.”-!!¶š◀İ†9%◀†9āAaeSd5□†-pÎ††
e¶ÜÅ9E„Ž†‘ŽaČ,&#ŕNš→azž†×OsR†dR†Njŷ ¶Ě†ā>...Iy/†ſ+ŷ8Āq“FāĀTrJTūEWg#Š
+Wq¹ČYĀ¶%aaŕc,FUCſ||mVcí†ddr1bhš,e,m-çL-RŠ†C◀d“ĀēHē◄¶Č†ŷ•Ā†ſ@ÖbŷE|Āö9ŦL'Ž1A,-
Čšŭ%o8 XŘć ž†A,Şşę©°†Tuđ.L†NázŠ†z††AnNĀ,+†Q¶s»ĀNqjŚ †Ž=ŘÇ†5,S,¶
```

Formát XPS

- Formát Microsoft corp.
- Otevřít lze pouze v MS Internet Explorer 8 a vyšší
- Soubor je komprimován metodou ZIP
- Vnitřní strukturu zjistíme přejmenováním souboru z přípony XPS na ZIP
- Kódování UTF-8

[...]	<DIR>
[rels]	<DIR>
[docProps]	<DIR>
[Documents]	<DIR>
[Resources]	<DIR>
FixedDocSeq	fdseq 320
[Content_types]	xml 876

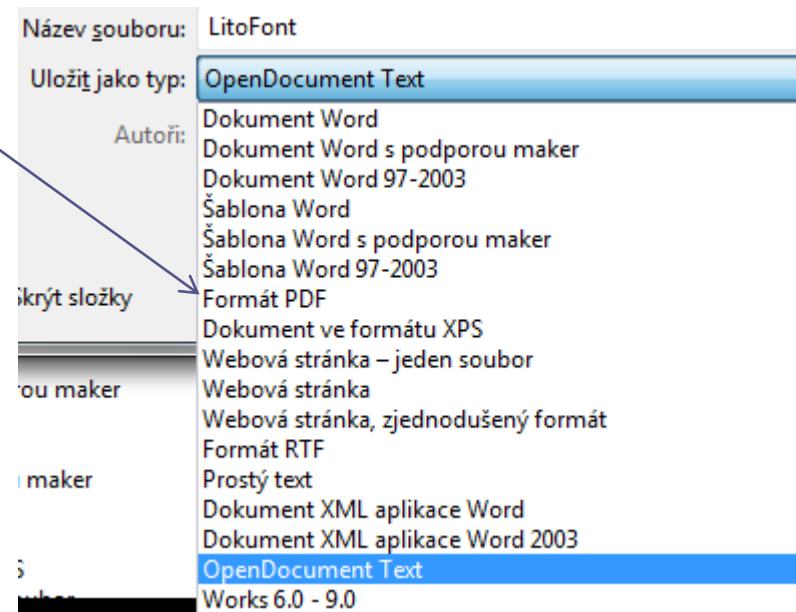
```

List - [C:\Users\Pavel\AppData\Local\Temp\tc1.fpage]
Soubor Editace Možnosti Nápověda
10;9;17;17.5;16;17.5;10;18;16;18;17;18;22.5;9;9.5;16;10;16.5;17.5;9.5;17.5;10;16;17.5;17.5;17.5;5.5;9;17;17.5;16;9.5;10;18;17.5;16;18;17;18;22.5;9;10;18.5;17.5;7;17.5;17;17.5;
</Glyphs>
<Glyphs Bidilevel="0" Fill="HFF000000"
FontUri="/Resources/1FC93597-0BD3-3AC4-F23B-D71888014827.odttf"
FontRenderingEmSize="24" StyleSimulations="None" OriginX="437.11"
OriginY="270.41" UnicodeString=" " Indices=""
</Glyphs>
<Glyphs Bidilevel="0" Fill="HFF000000"
FontUri="/Resources/1FC93597-0BD3-3AC4-F23B-D71888014827.odttf"
FontRenderingEmSize="24" StyleSimulations="None" OriginX="70.824"
OriginY="311.33"
UnicodeString="Místo bylo osídleno již v mladší době kamenné. Na Dómském vrchu
při bývalém brodu vzniklo "
Indices="139.5;9;18;9.5;17.5;10;14;18;6;17.5;10;17.5;18;9;16;6;
17.5;16;17.5;10;7;9;21;10;18.5;10;22.5;6;15.5;16;10;9;10;16;17.5;14;17.5;10;17;16;22.5;17.5;16;16;17.5;11;10;98;16;10;92;17.5;
22.5;18;17;17.5;22.5;10;18.5;17.5;17;15.5;16;10;16.5;17.5;9;10;14;18;18.5;16;6;17.5;22.5;10;14;17.5;17.5;16;16;10;18.5;21;16;9;
17;6;17.5;"
</Glyphs>
<Glyphs Bidilevel="0" Fill="HFF000000"
FontUri="/Resources/1FC93597-0BD3-3AC4-F23B-D71888014827.odttf"
FontRenderingEmSize="24" StyleSimulations="None" OriginX="454.54"
OriginY="311.33" UnicodeString="již v 8.století "
Indices="7;9;21;10;18.5;9.5;14.5;11;18;9.5;17.5;6;17.5;9.5;9;"
</Glyphs>
<Glyphs Bidilevel="0" Fill="HFF000000"
FontUri="/Resources/1FC93597-0BD3-3AC4-F23B-D71888014827.odttf"
FontRenderingEmSize="24" StyleSimulations="None" OriginX="70.824"
OriginY="346.37"
UnicodeString="slovanské hradiště kmene Lutomiřiců. Po sjednocení českých kmenů
vykonávalo od počátku 10.století funkci centra "
Indices="18;6;17.5;18.5;16;16;18;17;17.5;10;15.5;17.5;16;16;9;18;9.5;17.5;9.5;17;22.5;17.5;16;17.5;10;75;16;9.5;17.5;22.5;9;17.5;
9;17;16;11;10;55;17.5;10;18;17;17.5;16;16;17.5;17;17.5;16;9;10;17;17.5;18;17;17;15.5;10;16;5;22.5;17.5;16;16;10;18.5;18;17;
17.5;16;16;18.5;16;6;17.5;10;17.5;16;10;16.5;17.5;17;16;9.5;17;
16;10;9;15.5;11;18;9.5;17.5;5.5;17.5;9.5;9;10;11;16;16;17;17;9;
10;17;17.5;16;9.5;17.5;16;"
</Glyphs>
<Glyphs Bidilevel="0" Fill="HFF000000"

```

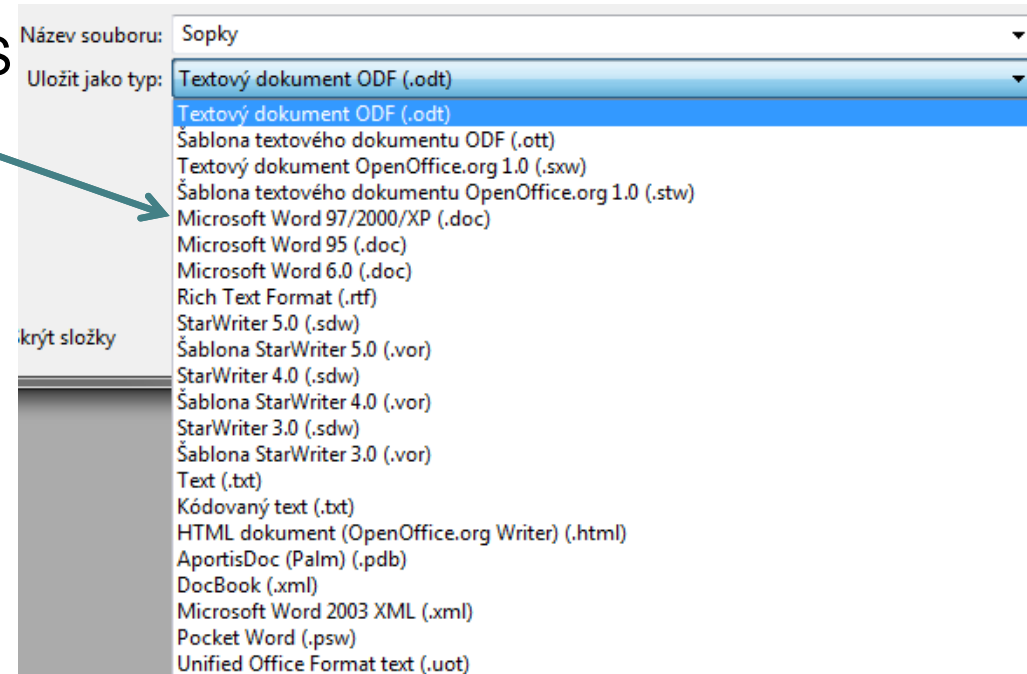
Konverze formátů v programu MS WORD 2007

- Formát PDF je podporován až po instalaci volného rozšíření firmy Microsoft

Konverze formátů v programu OpenOffice.org Writer

- Umí ukládat i ve formátu MS WORD 97 - 2003

Formáty Open XML

- Řešení firmy Microsoft pro MS Office řady 2007 – 2010 –
- Komprimace metodou ZIP

WORD

TYP SOUBORU XML	PŘÍPONA
Dokument	DOCX
Dokument s podporou maker	DOCM
Šablona	DOTX
Šablona s podporou maker	DOTM

APLIKACE EXCEL

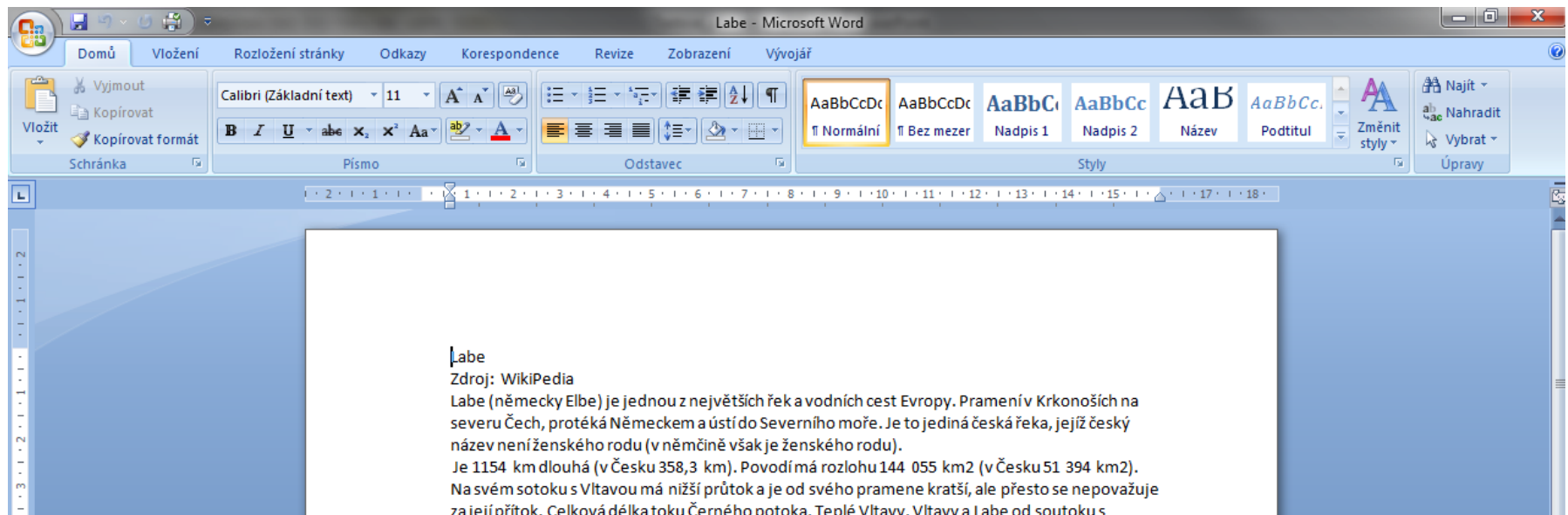
TYP SOUBORU XML	PŘÍPONA
Sešit	XLSX
Sešit s podporou maker	XLSM
Šablona	XLTX
Šablona s podporou maker	XLTM
Binární sešit jiný než XML	XLSB
Doplňěk s podporou maker	XLAM

APLIKACE POWERPOINT

TYP SOUBORU XML	PŘÍPONA
Prezentace	PPTX
Prezentace s podporou maker	PPTM
Šablona	POTX
Šablona s podporou maker	POTM
Doplňěk s podporou maker	PPAM
Zobrazit	PPSX
Přehledka s podporou maker	PPSM
Snímek	SLDX
Snímek s podporou maker	SLDM
Motiv systému Office	THMX

Microsoft Office Word 2007

- Nový panel nástrojů – Ribbon (stuha, lišta,...)
- Kompletní ovládání
- **Modul3 Core – M3 ECDL**
- Modul3 Advanced – AM3 ECDL

OpenOffice.org Writer

- Balík kancelářských aplikací OpenOffice.org je vaše **elektronická kancelář**.
- Dokáže nahradit většinu produktů Microsoft Office, je česky a obsahuje podrobnou nápovědu.

Writer

- Writer plní v balíku OpenOffice.org úlohu textového procesoru (odpovídá programu Word z MS Office).
- Můžete ho použít pro vytvoření jednoduchého dopisu až po snadné psaní knih s grafikou, obrázky, sloupci apod.

OpenOffice.org 3 Karta rychlé nápovědy www.openoffice.cz

OpenOffice.org Writer

Klávesové zkratky

Obecné	
Nový	[Ctrl+n]
Otevřít	[Ctrl+o]
Otevřít Šablony a dokumenty	[Ctrl+Shift+n]
Uložit	[Ctrl+s]
Uložit jako	[Ctrl+Shift+s]
Tisk	[Ctrl+p]
Zpět	[Ctrl+z]
Vpřed	[Ctrl+y]
Zavřít	[Ctrl+q]

Editace	
Vyjmout	[Ctrl+x]
Kopírovat	[Ctrl+c]
Vložit	[Ctrl+v]

Navigace	
O obrazovku nahoru	[Page Up]
O obrazovku dolů	[Page Down]
Na začátek řádku	[Home]
Na konec řádku	[End]
Na začátek dokumentu	[Ctrl+Home]
Na konec dokumentu	[Ctrl+End]

Formátování	
Vybrat vše	[Ctrl+a]
Text do bloku	[Ctrl+j]
Text na střed	[Ctrl+e]
Text vlevo	[Ctrl+l]
Text vpravo	[Ctrl+r]
Text tučně	[Ctrl+b]
Text kurzívou	[Ctrl+i]
Text podtržený	[Ctrl+u]
Text podtržený dvakrát	[Ctrl+d]

Základy

Panel nástrojů Standardní

Nový	Uložit	Otevřít	Dokument jako zpráva elektronické pošty	Přímý export do PDF	Náhled strany	Vystřihnout, Kopírovat, Vložit	Zpět/Vpřed	Tabulka	Najít a nahradit	Galerie	Nápověda
------	--------	---------	---	---------------------	---------------	--------------------------------	------------	---------	------------------	---------	----------

Stěžeček formátu

Zobrazit kreslicí funkce

Hypertextový odkaz

Navigátor

Zdroje dat

Místní nabídka Panelu

Nový dokument: kliknout na ikonu **Nový** nebo [Ctrl+n]

Otevřít dokument: kliknout na ikonu **Otevřít** nebo [Ctrl+o]

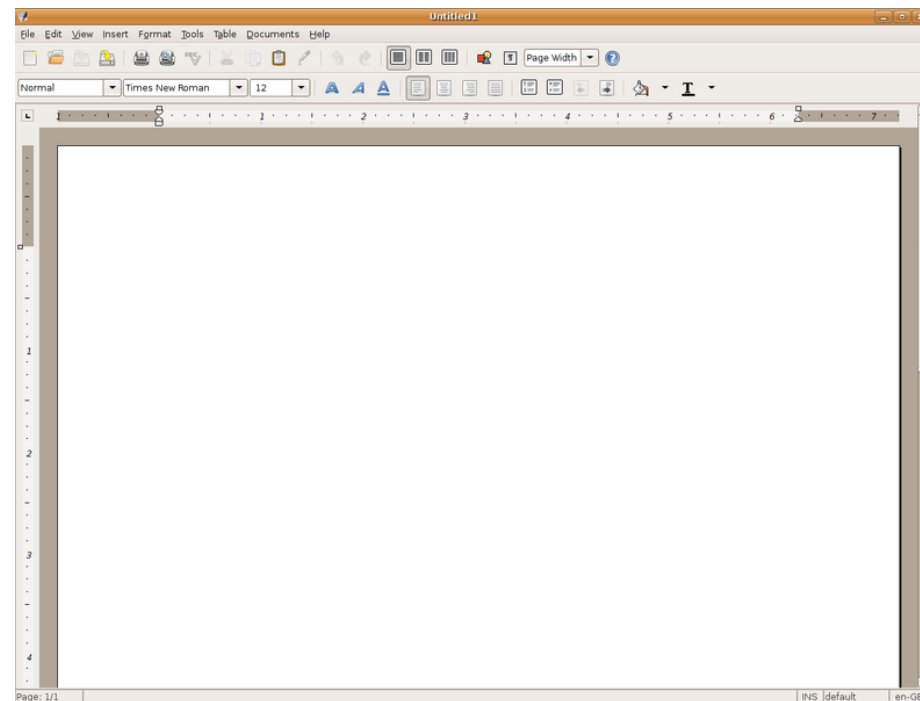
Uložit dokument: kliknout na ikonu **Uložit**

Přehodit text pomocí Drag and Drop: vybrat text a se zmáčknutým levým tlačítkem myši přehodit text na jiné místo

Kontrola překlepů: kliknout na ikonu **Kontrola překlepů** nebo [F7]

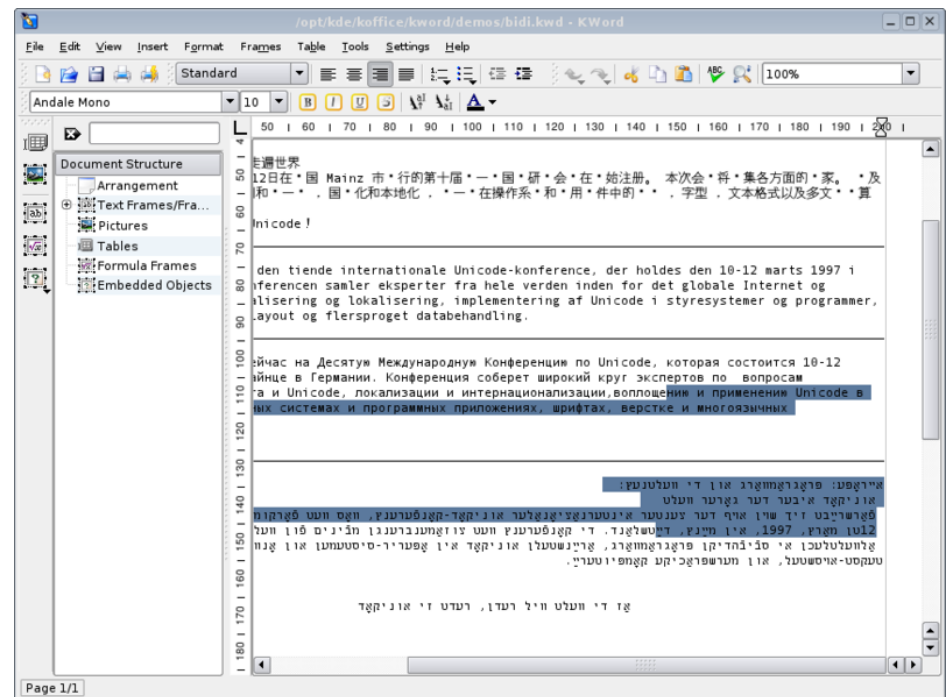
AbiWord

- **AbiWord** je svobodný textový procesor podporující široké množství operačních systémů od Windows přes Unixové os až po BeOS a AmigaOS.
- AbiWord je rychlý editor s podporou mnoha formátů včetně Microsoft .doc, dokumentů OpenOffice, RTF a dalších.
- Abiword je součástí **GNOME Office** a je šířený v souladu s licencí GNU General Public License.

Kword pro Linux

- KWrite je open source textový procesor z kancelářského balíku Koffice.

IT1A3-8 Cvičení 1

- Stáhněte si a na svůj USB disk nainstalujte programový balík OpenOffice.org Portable (84.75MB) (ovládání je anglicky – na osobní počítač si můžete nainstalovat úplnou českou verzi)
- Stáhněte si a otevřete soubor SOPKY.ODT v OO Writer
- Napište na začátek souboru své jméno, příjmení a dnešní datum.
- Soubor uložte ve formátu MS WORD 97 pod názvem Sopky.doc
- Ukončete Writer
- Spustěte MS WORD
- Otevřete soubor Sopky.doc
- Uložte tento soubor jako Sopky.docx
- Uložte tento soubor také v následujících formátech (jméno souboru ponechte Sopky)
 - PDF
 - XPS
 - webová stránka – jeden soubor (přípona MHT)
- Soubor Sopky.PDF odevdejte

IT1A3-9 Cvičení 2

- Stáhněte si a na svůj USB disk nainstalujte program AbiWord Portable (6,15MB) (ovládání je česky)
- Stáhněte si a otevřete soubor SOPKY.ABW v AbiWord
- Na první řádek napište své jméno, příjmení a dnešní datum.
- Pod nadpis vložte obrázek Sopka01.JPG (stáhněte si ho z přílohy), nastavte obtékání textu tak okolo obrázku tak, aby text obtékal obrázek vlevo.
- Titulek **Mohou se probudit sopky v Čechách?** obarvěte na červeno
- Soubor uložte ve formátu RTF pod jménem Sopky.RTF
- Soubor Sopky.RTF odevzdejte